Samhällsbyggnadsutskottet

Plats och tid	Stora Ljungås, onsdagen den 18 november 2026 kl. 14:00 – 15:39
Beslutande	**Ledamöter** ~~Mikaela Engström (M), Ordförande~~ Daniel Andersson (S), 1:e vice ordförande ~~Thomas Högberg (S)~~ Inga Olausson (C) Anders Fritzon (KD) **Beslutande ersättare** Inga-Maj Dalén (L), ersättare för Mikaela Engström (M), Sonor Anvarizyaei (S), ersättare för Thomas Högberg (S)
Övriga närvarande	Måns Werner, samhällsbyggnadschef Sabina Talavanic´, bygg- och miljöchef §§ 50-53 Anna Sivenbring, mark- och exploateringsingenjör § 53 Daniel Miglavs, gata/VA-chef §§ 54-56 Peter Garton, renhållningschef § 57 Johanna Lovenbäck, kommunhandläggare
Utses att justera	Anders Fritzon (KD)
Plats och tid för justering	Protokollet är omedelbart justerat.
Paragrafer	§§ 50-59

Underskrifter

Sekreterare

Johanna Lovenbäck

Ordförande

Daniel Andersson (S)

Justerare

Anders Fritzon (KD)

Bestyrkande av anslag

Från och med	Till och med
2026-11-19	2026-12-10

Tid för anslag av protokollet

Johanna Lovenbäck

Ärendelista

§ 50 Dnr 2026-000011
Upprop, val av justeringsperson samt godkännande av dagordningen **3**

§ 51 Dnr 2026-000329
Samverkan kollektivtrafik – information **4**

§ 52 Dnr 2024-000567
Översiktsplan för Vårgårda kommun – inriktningsbeslut om utvecklingsinriktning **5**

§ 53 Dnr 2026-000390
Beslut om etappindelning Vårgårda Norra **7**

§ 54 Dnr 2026-000215
Verksamhetsområde för VA i Horla - VA-utbyggnad Storsjön Norra **8**

§ 55 Dnr 2026-000375
VA-utbyggnad Storsjön Norra i Horla - beslut om tilläggsbudget **10**

§ 56 Dnr 2026-000324
VA-taxa 2027 ..... **12**

§ 57 Dnr 2026-000319
Införande av kameraövervakat debiteringssystem för företag på Tumbergs ÅVC **13**

§ 58 Dnr 2026-000195
Svar på motion - Gröna, klimatsmarta och jämlika skolgårdar i Vårgårda kommun **15**

§ 59 Dnr 2026-000396
Lokalanpassningar under 2026 - information **17**

Övriga frågor **18**

§ 50

Dnr 2026-000011

Upprop, val av justeringsperson samt godkännande av dagordningen

Samhällsbyggnadsutskottets beslut

Anders Fritzon (KD) väljs att justera dagens protokoll.

Dagordningen godkänns.

I samhällsbyggnadsutskottet

Utskottet förrättar upprop.

§ 51 Dnr 2026-000329

Samverkan kollektivtrafik – information

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet

Vårgårda kommun genomför regelbundna samverkansmöten med Västtrafik för att skapa en gemensam bild av kommunens utveckling och kollektivtrafikens framtida utformning. Ett särskilt samverkansmöte genomförs årligen mellan representanter från Västtrafik samt tjänstepersoner och politiska företrädare från kommunen.

Årets samverkansmöte genomfördes den 8 oktober 2026. Vid mötet presenterades bland annat:

- Förslag inom Trafikplan 2028 och utvecklingen av kollektivtrafiken i Vårgårda tätort.
- Framtida trafikering av stråket Vårgårda–Nossebro.
- Information om den nya tågtrafikupphandlingen och kommande förändringar i tågtrafiken från december 2027.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att informationen är av betydelse för kommunens fortsatta arbete med samhällsplanering, infrastrukturutveckling och kollektivtrafikförsörjning.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

I samhällsbyggnadsutskottet

Sabina Talavanic´ redogör för ärendet.

§ 52 Dnr 2024-000567

Översiktsplan för Vårgårda kommun – inriktningsbeslut om utvecklingsinriktning

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till utvecklingsinriktning för ny översiktsplan för Vårgårda kommun.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige gav 2025-02-19 § 5 förvaltningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Vårgårda kommun.

Ett förslag till utvecklingsinriktning, som är en del av översiktsplanen, har tagits fram. Den tar avstamp i kommunens vision Här lyckas vi tillsammans, siktar mot år 2050 och är utgångspunkten för översiktsplanen med fokus på strategiska grundläggande strukturer, insatsområden och prioriteringar i utvecklingen av den fysiska miljön.

Översiktsplanens utvecklingsinriktning anger en målbild och övergripande inriktning för kommunens utveckling till år 2050 avseende bebyggelse, kommunikationer och natur och friluftsliv. Ett beslut om utvecklingsinriktningen innebär att den pekar ut riktningen i arbetet med att ta fram resterande delar av översiktsplanen. Eftersom planprocessen för översiktsplanen också är en utforskande och prövande process kommer utvecklingsinriktningen testas genom utredningar och konsekvensbedömningar under arbetets gång, med möjlighet till justering och komplettering inför beslut om samråd.

Hållbarhetsanalys

Resultaten av en omfattande medborgardialog har utgjort underlag i framtagandet av utvecklingsinriktningen. Förslaget till utvecklingsinriktning har bäring på de tre hållbarhetsdimensionerna på övergripande nivå, genom intentioner om bl.a. dialog och samskapande i samhällsutvecklingen, förbättrade förutsättningar för hållbart resande och hållbar mark- och resursanvändning i olika former.

En strategisk miljöbedömning kommer göras av översiktsplanen i sin helhet.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till utvecklingsinriktning för ny översiktsplan för Vårgårda kommun.

I samhällsbyggnadsutskottet

Sabina Talavanic´ redogör för ärendet.

§ 53 Dnr 2026-000390

Beslut om etappindelning Vårgårda Norra

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att exploatering av Vårgårda Norra startar med etapp 1 i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplan för Vårgårda Norra antogs 18 februari 2026. Inför genomförande av planen behövs ett beslut om etappindelning.

Förvaltningen bedömer att planens södra del ska utgöra etapp 1 då den redan har befintlig väganslutning. Södra delen består av åker som behöver fyllas upp för att komma i rätt nivå mot vägen. Området omfattar ca 61 807 kvm industrimark med angöringsgata.

Etapp 1 bör eventuellt även omfatta anläggning av groddjursdamm samt åtgärder i naturmark för fördröjning av dagvatten. Detta utreds och kommer att klargöras inför beslut om budget.

Hållbarhetsanalys:

Ekonomisk hållbarhet: Plan- och exploateringskostnader regleras vid bygglovsprövning och/eller markförsäljning; neutral konsekvens. Etableringar tillskapar jobbtillfällen och skatteintäkter; positiv konsekvens.

Social hållbarhet: Etableringar tillskapar jobbtillfällen; positiv konsekvens.

Ekologisk hållbarhet: De naturvärden som finns på platsen idag avses tillvaratas; neutral konsekvens.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att exploatering av Vårgårda Norra startar med etapp 1 i enlighet med förvaltningens förslag.

I samhällsbyggnadsutskottet

Anna Sivenbring och Sabina Talavanic´ redogör för ärendet.

§ 54 Dnr 2026-000215

Verksamhetsområde för VA i Horla - VA-utbyggnad Storsjön Norra

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Verksamhetsområde för den allmänna vattentjänsten spillvatten inrättas för Storsjön norra i Horla enligt bifogad översiktskarta.
2. Riktlinjer för avbetalning av anläggningsavgift vid VA-anslutning antas.
3. Riktlinjer för ersättning för onyttigbliven enskild VA-anläggning antas.
4. Samhällsbyggnad ges i uppdrag att inarbeta riktlinjerna i kommunens ABVA och återkomma till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning av ärendet

Tidigare ärende om verksamhetsområde för VA i Horla (Dnr 2026–000215) återremitterades av KS 2026-05-27 för fortsatt handläggning. Därefter har förvaltningen arbetat vidare med avgränsning av verksamhetsområdet och detaljprojektering. Utifrån detta föreslår förvaltningen att kommunfullmäktige inrättar verksamhetsområde för spillvatten för Storsjön norra i Horla.

Förslaget grundas på kommunens vattentjänstplan, avloppsinventeringar och en samlad bedömning av behovet med hänsyn till hälsa och miljö. Ärendet omfattar inte dricksvatten.

Ekonomisk hållbarhet

Beslutet innebär ett långsiktigt ansvar för kommunen och VA-huvudmannen att bygga ut och tillhandahålla den allmänna spillvattentjänsten. Beslut om investeringsbudgeten hanteras separat. Avgiftsskyldighet prövas enligt lagen om allmänna vattentjänster och avgifter tas ut enligt gällande VA-taxa, medan avbetalning och eventuell ersättning för onyttigbliven enskild VA-anläggning hanteras enligt lag och kommunens riktlinjer.

Social hållbarhet

Allmän spillvattenhantering ger en långsiktigt robust och rättssäker lösning som bidrar till minskade hälsorisker och likvärdig service. Avgifter och anpassningar på den egna fastigheten innebär kostnader för fastighetsägarna, vilket kräver tydlig information om avgränsning, tidplan, avgifter, förbindelsepunkter och befintliga anläggningar.

Ekologisk hållbarhet

Allmän spillvattenhantering ger bättre förutsättningar för kontrollerad rening och minskade utsläpp från bristfälliga eller sårbara enskilda avlopp. Det kan minska belastningen av näringsämnen och smittämnen på mark, grundvatten och närliggande ytvatten.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:
Verksamhetsområden för spillvatten i Horla i enlighet med kartbilagor 1 och 2 fastställs.

I samhällsbyggnadsutskottet

Daniel Miglavs och Måns Werner redogör för ärendet.

§ 55

Dnr 2026-000375

VA-utbyggnad Storsjön Norra i Horla - beslut om tilläggsbudget

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Tilläggsbudget om 8 mnkr anvisas för utbyggnad av allmän spillvattenanläggning i Storsjön Norra i Horla.

Samhällsbyggnad uppdras att genomföra utbyggnaden i Storsjön Norra inom anvisad investeringsram.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår en tilläggsbudget för utbyggnad av allmän spillvattenanläggning i Storsjön Norra i Horla. Området är utpekat i kommunens vattentjänstplan. Verksamhetsområdets avgränsning prövas i ett separat ärende. Tilläggsbudgeten möjliggör genomförandet. Dricksvatten ingår inte.

Ekonomisk hållbarhet
Utbyggnaden medför ett långsiktigt ansvar för kommunen och VA-huvudmannen. Investeringen föreslås finansieras inom VA-verksamheten genom anläggnings- och brukningsavgifter.

Avgiftsskyldighet prövas enligt lagen om allmänna vattentjänster och avgifter tas ut enligt gällande VA-taxa. Avbetalning och ersättning för onyttigbliven enskild VA-anläggning hanteras enligt lag och kommunens riktlinjer. Förslag till riktlinjer behandlas i ärendet om verksamhetsområde.

Beslutad budget 2025:	19,5 mnkr
Ombudgeterat 2026:	17,3 mnkr
Upparbetade kostnader:	-2,2 mnkr
Kostnad för framtagande av bygghandlingar:	-1,3 mnkr
Återstår:	**13,8 mnkr**
Kalkyl för utbyggnaden:	21,4 mnkr
Behov av tilläggsbudget:	**8 mnkr**

Social hållbarhet
Utbyggnaden bidrar till minskade hälsorisker och likvärdig service men medför kostnader för fastighetsägarna genom avgifter och åtgärder på egen fastighet. En kommunikationsplan tas fram för information om avgränsning, tidplan, förbindelsepunkter, avgifter, avbetalning och eventuell ersättning för befintliga anläggningar.

Ekologisk hållbarhet
Allmän spillvattenhantering kan minska utsläpp av näringsämnen och smittämnen från bristfälliga eller sårbara enskilda avlopp. Utbyggnaden medför samtidigt markarbeten, transporter och energianvändning. Projekteringen behöver därför beakta ledningsdragning, teknik, masshantering, driftssäkerhet och livscykelkostnader.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Tilläggsbudget om 8 mnkr anvisas för utbyggnad av allmän spillvattenanläggning i Storsjön Norra i Horla.

Samhällsbyggnad uppdras att genomföra utbyggnaden i Storsjön Norra inom anvisad investeringsram.

I samhällsbyggnadsutskottet

Daniel Miglavs och Måns Werner redogör för ärendet.

§ 56

Dnr 2026-000324

VA-taxa 2027

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

VA-taxa för 2027 antas. Den nya taxan ska gälla från 1 januari 2027.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till VA-taxa för 2027. Förslaget innebär att brukningsavgifterna höjs med 11 procent och att anläggningsavgifterna höjs med 15 procent. Samtliga redovisade avgifter är inklusive mervärdesskatt.

Höjningen motiveras av ökade kapitalkostnader, indexuppräkningar och behov av fondering inför ett nytt reningsverk. För en villa, typ hus A, innebär förslaget en årlig brukningsavgift på 12 897 kronor, vilket motsvarar en ökning med cirka 106 kronor per månad. För ett flerbostadshus, typ hus B, med 15 lägenheter blir brukningsavgiften 108 586 kronor per år. Ökningen motsvarar cirka 60 kronor per månad och lägenhet.

Förslaget medför ekonomiska konsekvenser för anslutna fastighetsägare och boende genom höjda avgifter. Samtidigt skapar höjningen förutsättningar för att finansiera VA-verksamhetens ökade kostnader och framtida investeringar. Socialt kan höjningen påverka hushållens boendekostnader. Ekologiskt bidrar en långsiktigt finansierad VA-verksamhet till att upprätthålla en säker och hållbar vatten- och avloppshantering samt till att möta ökade krav och klimatrelaterade behov.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

VA-taxa för 2027 antas. Den nya taxan ska gälla från 1 januari 2027.

I samhällsbyggnadsutskottet

Daniel Miglavs redogör för ärendet.

§ 57 Dnr 2026-000319

Införande av kameraövervakat debiteringssystem för företag på Tumbergs ÅVC

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Införa kameraövervakad registrering av företagsbesök vid Tumbergs återvinningscentral som underlag för framtida fakturering av verksamhetsavfall.
2. Uppdra åt ansvarig förvaltning att genomföra nödvändiga administrativa, tekniska och juridiska åtgärder för införandet.
3. Fastställa en avgift om 250 kronor exklusive moms per företagsbesök vid kommunens återvinningscentral när kamerasystem är installerat och driftsatt.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen föreslår att kameraövervakad registrering och fakturering av företagsbesök införs vid Tumbergs återvinningscentral. Syftet är att säkerställa att verksamheter som lämnar avfall på återvinningscentralen också betalar för den tjänst som nyttjas.

I dagsläget bygger debiteringen huvudsakligen på att företagare själva uppger att de besöker återvinningscentralen i egenskap av verksamhetsutövare. Detta medför att personalen behöver identifiera och uppmärksamma besökare som inte självmant anmäler sitt verksamhetsbesök, vilket skapar en arbetsmiljömässigt besvärlig situation och risk för konflikter.

Statistik insamlad genom fordonsregistrering visar att andelen debiterbara företagsbesök är betydande. Vid Tumbergs ÅVC bedöms ca 11 procent av besöken vara debiterbara verksamhetsbesök.

Utifrån genomförda beräkningar uppskattas ett införande av ett kamerabaserat system kunna ge ökade årliga intäkter om cirka 620 000 kronor exklusive moms. Dessa intäkter motsvarar kostnader som idag riskerar att belasta hushållskollektivet istället för de verksamheter som ger upphov till avfallet.

Systemet möjliggör inte bara fakturering av företagsbesök utan även uppföljning av besök från invånare i andra kommuner. Enligt gällande

avtal utgår ersättning om 150 kronor per besök, vilket innebär att införandet även kan bidra till ökade intäkter genom förbättrad redovisning av dessa besök.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Införa kameraövervakad registrering av företagsbesök vid Tumbergs återvinningscentral som underlag för framtida fakturering av verksamhetsavfall.
2. Uppdra åt ansvarig förvaltning att genomföra nödvändiga administrativa, tekniska och juridiska åtgärder för införandet.
3. Fastställa en avgift om 250 kronor exklusive moms per företagsbesök vid kommunens återvinningscentral när kamerasystem är installerat och driftsatt.

I samhällsbyggnadsutskottet

Peter Garton redogör för ärendet.

§ 58 Dnr 2026-000195

Svar på motion - Gröna, klimatsmarta och jämlika skolgårdar i Vårgårda kommun

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Motionen avslås.

Sammanfattning av ärendet

Miljöpartiet de Gröna i Vårgårda föreslår i en motion daterad den 20 april 2026 att förvaltningen tar fram en plan för gröna och klimatanpassade skol- och förskolegårdar samt säkerställer elevers och personals delaktighet i utformningen.

Förvaltningen delar intentionen att gårdarna ska vara trygga, ändamålsenliga och hälsofrämjande samt utformas med hänsyn till klimat och miljö. Förvaltningens bedömning är dock att frågorna kan hanteras inom ordinarie planering, fastighetsförvaltning och utveckling av utemiljöer. En särskild kommunövergripande plan bedöms därför inte vara nödvändig och motionen föreslås avslås.

Ekologisk hållbarhet: Väl utformade utemiljöer med träd, vegetation och andra naturbaserade lösningar kan ge skugga, dämpa höga temperaturer, stärka den biologiska mångfalden och bidra till en mer robust hantering av nederbörd. Åtgärderna behöver dock anpassas till varje plats för att ge avsedd effekt och samtidigt vara långsiktigt möjliga att sköta.

Social hållbarhet: Trygga, tillgängliga och varierade skol- och förskolegårdar främjar lek, rörelse, lärande och återhämtning. De kan också bidra till mer jämlika förutsättningar för barn och elever, oavsett individuella behov eller tillgång till gröna miljöer utanför skolan. Vid utformningen behöver säkerhet, överblickbarhet, tillgänglighet och verksamhetens behov beaktas där dialog är viktig.

Ekonomisk hållbarhet: Investeringar i grönska och klimatanpassning kan ge långsiktiga nyttor genom bättre vistelsemiljöer och minskad sårbarhet för värme och kraftig nederbörd. Samtidigt kan åtgärderna

medföra kostnader för anläggning, etablering, drift och löpande skötsel. Resurserna bör därför inriktas på behovsprövade åtgärder där nytta, genomförbarhet och långsiktiga kostnader bedöms samlat inom ordinarie budget- och planeringsprocesser.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Motionen avslås.

I samhällsbyggnadsutskottet

Måns Werner redogör för ärendet.

---

§ 59

Dnr 2026-000396

Lokalanpassningar under 2026 - information

Samhällsbyggnadsutskottets förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen informerar om lokalanpassningar under 2026. Informationen syftar till att ge kommunstyrelsen en aktuell bild av aktuella och genomförda lokalanpassningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar emot informationen.

I samhällsbyggnadsutskottet

Måns Werner redogör för ärendet.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.